

Jaro je ve své plné kráse a přichází MÁJ, laský čas. Za námi jsou Velikonoce i oslavy **Dne Země, které se letos velmi vydařily. Věděli jste, že letos to byl již 50. ročník?** Historii píšeme od roku 1969. Fotografie i reportáž ze vsetínského programu najdete na www.liska-evvo.cz/doc/vsetinska-oslava-dne-zeme

Školy v těchto dnech vyjíždí na exkurze, pobytové programy a výlety. Každý den mimo školní lavice, v přírodě, má pro děti obrovský význam.

V úterý 30. dubna ukončíme 10. ročník osvětové kampaně **Ptáci – žijí tady s námi**. Ve středu 1. května navazujeme kampaní **Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny** (trvá do 30. 6.) a o týden později, 9. května následuje kampaň na podporu fair trade (do 31. 5.). Tradičně nejvíce akcí připravuje Vsetín, který má už 4 fairtradové školy! (str. 7)

Z významných dnů připomínáme: 1. 5. – Svátek práce, První máj – svátek zamilovaných, 3. 5. – Den Slunce, 5. 5. – Den Evropy, Květnové povstání českého lidu, 8. 5. – Den osvobození od fašismu, Světový den Červeného kříže, 11. 5. – Světový den pro fair trade, 14. 4. – Den matek, 15. 5. – Den rodiny.

<http://www.kalendar-online.cz/jmena-a-svatky/mezinarodni-dny/duben>

Připravili jsme pro Vás rozesílku 9/2019. Některé texty zůstávají beze změny, slouží jako rychlý zdroj informací. **Nové texty jsou označeny ikonkou**

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Kalendář akcí kampaně Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
- 2 Férová snídaně ve Zlínském kraji
- 3 Vsetínské dny pro fair trade
- 4 Férová snídaně ve Vsetíně
- 5 Začínáme učit s filmem – pozvánka na seminář

Akce do DIÁŘE:

9.–31. května	Vsetínské dny pro fair trade, www.liska-evvo.cz
Sobota 11. května	Férová snídaně, www.ferovasnidane.cz
Po – Pá 20.–24. května	Sousedský týden „Pěťáky pro ptáky“, Dolní náměstí, Vsetín, www.liska-evvo.cz
Středa 22. května	Krajský kulatý stůl k EVVO, www.liska-evvo.cz
Sobota 21. září	Den Zlínského kraje, www.kr-zlinsky.cz
Čt – Pá 10.–11. října	Setkání MŠ a sítě Mrkvička, www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 14. listopad	XIX. Krajská konference o EVVO, UTB Zlín, téma: PŮDA – co se skrývá pod zemí, www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve Zlínském kraji (celoročně)

Ptáci – žijí tady s námi (1.–30. dubna)

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené (9.–31. května)

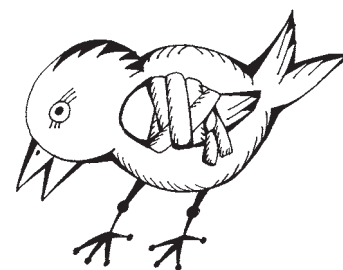

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny (1. května – 30. června)

Stromy a my (15. září – 30. října)

<http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>

Po dobu trvání dané kampaně vám poskytneme informace a rady k tématu, náměty a metodické listy pro práci s dětmi, pozveme vás na programy, výstavy, dny otevřených dveří, slavnosti, semináře a exkurze atd.

Klub LÍSKY

Pokud se vám líbí programy a činnosti LÍSKY, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje. Pokud si přejete, aby děti i dospělí byli více venku, rozuměli životnímu prostředí a pomáhali o ně pečovat, přidejte se k nám. Staňte se členem Klubu LÍSKY. Svým členstvím podpoříte lískové programy, stanete se součástí dění a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte. Členem Klubu může být i rodina, škola či organizace. Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na

<http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Pozvánky

středa 1. 5. 2019

OTEVÍRÁNÍ PASTVIN A STAVĚNÍ MÁJE VE SKANZENU ROCHUS

PROGRAM

10:00 příprava májky s maňáčkou chasou a FS Cířa
 11:00 zahájení pastevcké sezóny vypuštěním stáda ovcí
 12:00 stavění máje s maňáčkou chasou a FS Cířa
 13:00 zpívání pod májkou s JMf Derfla a MS Vavříneček z Bojkovic
 15:00 mše svatá u kaple sv. Rocha
 17:00 ukončení programu

PO CELOU DOBU AKCE PRO VÁS BUDE PŘIPRAVENO

- ukázka lidových řemesel a prohlídka expozic
- mini zoo hospodářských zvířat
- setkání s ornitoložkou
- ukázkový práce s pastevckým psem
- zpracování ovčí vlny
- tradiční gastronomie a košť vlna
- tvoření dřevníka
- zábavné naučné stanoviště s Přírodovědným centrem Trnka a Centrem ekologické výchovy Zábka

Vše informace o programu a vstupném naleznete na www.obskanzenurochus.cz a na Facebooku stránky: www.facebook.com/obskanzenurochus.
 Akce se koná v rámci evropské kampaně Pátek - Zpívání a mše.

Stali jsme se DOBRO-DRUHY

V dubnu získal Klub ambasadorů fair trade podporu Nadace VIA pro projekt **Sousedský týden „Pěťáky pro ptáky“**. V týdnu 20.–24. května, vždy odpoledne, ožije vsetínské Dolní náměstí benefiční Férovou kavárnou a rozmanitými aktivitami. Veškerý výtěžek je určen na podporu Záchrané stanice volně žijících živočichů v Hošťálkově. Nadace VIA podpoří přípravu akce, práci týmu a zdvojnásobí získanou částku. Naším cílem je předat stanici minimálně 15.000 Kč, což jsou náklady na měsíční krmení.

Zapojte se s námi – nabídněte vlastní **aktivitu**, kterou přispějete do programu. Zapojit se může každá organizace či jednotlivec, ať už má sídlo na Dolním náměstí nebo chce prostor využít pro ukázkou zajímavé aktivity. Pošlete nám své náměty a společně prožijeme jedinečný týden, který navíc přinese užitek Záchrané stanici v Hošťálkově.

Kontakt: koutna.iva@seznam.cz • Více o projektu DOBRO-DRUŽI na www.nadacevia.cz

SOUSEDSKÝ TÝDEN „PĚŤÁKY PRO PTÁKY“

Akce se koná pod záštitou pana Ing. Tomáše Píčky, místostarosty města Vsetín.

Vsetín, Dolní náměstí, 20.–24. 5. 2019, 14.30–17 hodin

BENEFIČNÍ FÉROVÁ KAVÁRNA S PROGRAMEM

Nabídka fairtradové kávy, čaje a čokolády za dobrovolný příspěvek.

Pomáháme Záchrané stanici v Hošťálkově – podporujeme fair trade – žijeme Dolní náměstí – propojujeme sousedy a občany města Vsetín – bavíme se.

Cílem je získat částku 15.000 Kč na měsíc krmení pro Záchranou stanici volně žijících živočichů v Hošťálkově.

PLÁNOVANÝ PROGRAM:

Datum	Benefiční Férová kavárna	Doprovodný program
Pondělí 20. 5.	Střední škola KOSTKA	Dětský koutek Miničítárna, knižní bazárek a ukázka tematických knih, ptačí kvíz, ptačí pexeso
Úterý 21. 5.	ZŠ Sychrov a ZŠ Trávníky	Dětský koutek Ukázka živočichů (15.30–17 hod)
Středa 22. 5.	Studenti Masarykova gymnázia Vsetín	Dětský koutek Miničítárna, knižní bazárek a ukázka tematických knih, ptačí kvíz, ptačí pexeso
Čtvrtek 23. 5.	ZŠ Ohrada	Dětský koutek Výstava obrázků dětí
Pátek 24. 5.	ZŠ Rokytnice	Ukázka živočichů (15.30–17 hod) After party v Music clubu Tři opice pro pořadatele a partnery (17–19 hod)

POŘÁDÁ: Klub ambasadorů fair trade, <http://www.liska-ewoc.cz/doc/klub-ambasadoru-ft>
 PARTNERI: LÍSKA, Fairtradové město Vsetín, Základní školy Ohrada, Rokytnice, Trávníky, Sychrov, Střední škola KOSTKA Vsetín, Masarykova veřejná knihovna Vsetín, ALCEDO, AVIS Vsetín, Music club Tři opice
 FINANČNÍ PODPORA: Nadace VIA, projekt DOBRO-DRUŽI, město Vsetín

Konference zahradní pedagogiky

17. až 18. května

Zveme Vás na dvou denní mezinárodní konferenci s bohatým programem:

PÁTEK:

- co je zahradní pedagogika
- proč jsou školní zahrady a výuka venku tak důležité
- jak se v současnosti využívají školní zahrady v ČR i v zahraničí
- kde najít inspiraci
- jak získat finanční podporu
- praktické ukázkové aktivity

SOBOTA: • kurzy do školních zahrad Kraje Vysočina

Cílová skupina: ředitelé škol, zřizovatelé škol, pedagogové, pracovníci krajských úřadů a další zájemci o zahradní pedagogiku

cena účasti na konferenci je bezplatná
 místo konání: Chaloupky Bálův a Velkého Měziříčí
 více informací: www.chaloupky.cz/konference-zahradni-pedagogika
 kontaktní osoba: Mgr. Jana Audy, jana.audy@chaloupky.cz

Seminář pro metodiky prevence a vyučující ZAČÍNÁME UČIT S FILMEM – JEDEN SVĚT NA ŠKOLÁCH

program společnosti Člověk v tísni
Dne 30. 5. 2019,
ZŠ Vsetín, Rokytnice 436,
čas 10:00–15:00

Pozvánka v příloze.

Osvětové kampaně LÍSKY

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY

Hlavním cílem kampaní je osvěta témat s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

V rámci každé kampaně se na území Zlínského kraje konají rozmanité akce. **Jak se můžete zapojit vy?**

- vyhlášením soutěže,
- přípravou přednášky, seminářů a besed, exkurzí a vycházek,
- promítáním tematických filmů,
- nabídkou výukových programů pro školy,
- pozváním na slavnost, piknik či snídani,
- v případě podpory fair trade se můžete domluvit s místní kavárnou či čajovnou, zda by nechtěli v daném termínu prodávat mimo jiné i zboží s označením fair trade,
- můžete také přispívat svými zkušenostmi, příběhy, příklady dobré praxe, postřehy nebo i odbornými názory, poradenstvím či náměty na aktivity na facebookovém profilu kampaní, www.liska-evvo.cz
- umístěním banneru kampaně na váš web,
- sdílením akcí na vašem FB, webu apod.

CO MUSÍTE PRO ZAPOJENÍ UDĚLAT:

Pošlete přes google formulář základní info o akci v **dané kampani**, ideálně min. 14 dnů před zahájením dané kampaně:

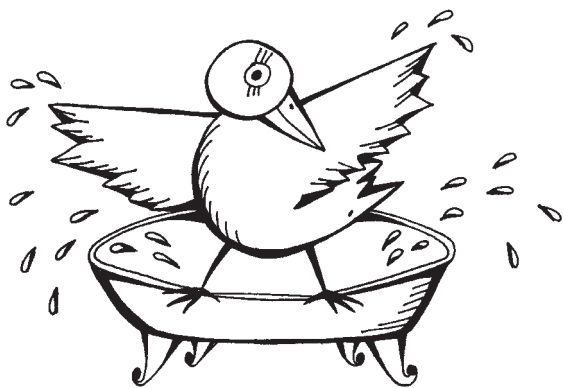
Ptáci (1.–30. 4.)

Přírodní zahrada (1. 5.–30. 6.)

Fair trade (9.–31. 5.)

Stromy a my (15. 9.–31. 10.)

Kontakt: koutna.iva@seznam.cz

Jaro ožívá – Spring Alive

Sledujte přilet posílů jara a jejich první pozorování zadejte na

www.springalive.net

Posledního dubna ukončujeme 10. ročník kampaně Ptáci – žijí tady s námi

Děkujeme střediskům ekologické výchovy, školám a dalším partnerům, kteří se zapojili a podpořili ptačí téma svou akcí. V prvních květnových dnech nás ještě čekají vycházky a exkurze Vítání ptačího zpěvu.

V LÍSCĚ však s podporou ptačího tématu nekončíme. V těchto suchých dnech můžeme všichni pomoci instalací pítka a koupátka, zejména ve městech.

S Klubem ambasadorů fair trade chystáme Sousedský týden „Petáky pro ptáky“, viz str. 2

SOUSEDSKÝ TÝDEN “PĚTÁKY PRO PTÁKY”

Benefiční Férová kavárna s programem

VSETÍN, DOLNÍ NÁMĚSTÍ, 20.–24. 5. 2019,
14.30–17 HODIN

www.liska-evvo.cz

Pomáháme Záchraně stanicí v Hoštálkově – podporujeme fair trade – žijeme Dolní náměstí – propojujeme sousedy a občany města Vsetín – bavíme se.

Vítání ptačího zpěvu 2019

Tradičně připadá na první květnový víkend, 4.–5. května 2019.

Více na www.birdlife.cz

Česká společnost ornitologická,
Český svaz ochránců přírody Radhošť
a
Správa CHKO Beskydy
Vás zvou na tradiční terénní exkurzi
VÍTÁNÍ PTAČÍHO ZPĚVU
KDY: VE STŘEDU 3.5.2019
KPE: V 8:00 U BUČSKÉHO MOSTU

Výcházka do jarní přírody spojená s poznáváním ptáků podle jejich hlasu i vzhledu, odchytem i kroužkováním, ukázkou hlasových nahrávek ptáků a povídáním o jejich životě. Trasa povede po naučné stezce Hrádko a zpět do Rožnova kolem řeky Bečvy. S sebou si nezapomeňte vzít vhodné oblečení a obutí do terénu, dalekohled a dobrou náladu. Akce proběhne za každého počasí.

DALŠÍ POZVÁNÍ:

středa 1. 5.: Vítání ptačího zpěvu, Valašské ekocentrum, Valašské Meziříčí
www.ochrancu.cz

sobota 4. 5.: Vítání ptačího zpěvu Vsetín, vchod do Panské Zahrady,
8.00 hod., 49.3378222N, 17.9958803E
tyller@muzeumvalassko.cz

neděle 5. 5.: Vítání ptačího zpěvu Lešná u Valašského Meziříčí, zámecký park,
8.00 hod., 49.5191803N, 17.9301125E
tyller@muzeumvalassko.cz

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 9/2019

strana 3

Osvětové kampaně LÍSKY

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny, 7. ročník

Kampaň je inspirována významnými tematickými dny:

- 1.–31. května 2019: Měsíc školních zahrad www.mesicskolnichzahrad.cz
- 20. květen: Světový den včel
- 8.–9. června 2019: Víkend otevřených zahrad, www.vikendotevrenychzahrad.cz
- 21. června: Den květů

Náměty na venkovní aktivity do školní výuky najdete na www.ucimesevenku.cz

Náměty a inspiraci na aktivity v zahradě hledejte na www.mesicskolnichzahrad.cz

Více o kampani a materiály ke stažení na www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Měsíc školních zahrad. Škola venku! V květnu oslaví svátek školní zahrady.

České školy se mohou letos v květnu již podruhé připojit k celosvětové kampani Měsíc školních zahrad, která chce upoutat širší pozornost ke školním zahradám, hřištím a dvorkům. Záměrem této iniciativy je, aby se prostředí venku – za okny školy – stalo nedílnou součástí života pedagogů i jejich žáků. „Chceme povzbudit školy a učitele, aby s dětmi aktivně trávili čas venku a objevili pestré možnosti, které jim venkovní prostředí nabízí k výuce, odpočinku i setkávání,“ vzkazují Nadace Proměny Karla Komárka, vzdělávací centrum Tereza a střediska ekologické výchovy Chaloupky a Lipka, partneři Měsíce školních zahrad v České republice.

Měsíc školních zahrad v loňském roce pomohl desítkám škol, učitelům i dětem být v květnu více venku.

Jak se připojit k letošní oslavě?

Informace, inspiraci a podporu najdete na: www.mesicskolnichzahrad.cz

LÍSKA se připojuje k Měsíci školních zahrad v rámci osvětové kampaně Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny, www.liska-evvo.cz/doc/prirodni-zahrada-priroda-pod-nasimi-okny

7. ROČNÍK OSVĚTOVÉ KAMPANĚ PŘÍRODNÍ ZAHRADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY

1. 5.–30. 6. 2019

Kalendář místních a regionálních akcí ve Zlínském kraji

	NÁZEV AKCE	POŘADATEL - KONTAKT
Sobota 3. dubna	Férová kavárna LÍSKY s přiběhem Liběny Dopitové – Semínkovna LÍSKA, Dolní nám. 429, Vsetín	LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Sobota 10. dubna	Workshop Školní přírodní zahrada, objevitelské bádání DDM Uherské Hradiště	DDM Uherské Hradiště a LÍSKA, z.s. lenka.pavelcikova@ddmskola.cz - www.liska-evvo.cz
Květen červen	Výukové programy Živá zahrada Centrum Veronica Hostětín Zážitkové a badatelsky orientované vzdělávání na školní zahradě – tematická výuka podporující přírodovědnou gramotnost pro MŠ a I. st. ZŠ, zahrada školy	Centrum Veronica Hostětín www.hostetin.veronica.cz - hostetin@veronica.cz LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Sobota 1. května	Otevírání pastvin a stavení máje Skanzen Rochus Uherské Hradiště, 10:00–17:00	Park Rochus, o.p.s. info@parkrochus.cz - 739 387 774
Úterý 14. května	Workshop „Hrajeme si a učíme se venku“ Fryšták, restaurace U Žáků, 17 hodin	LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Sobota 15. května	Školní farmářský den, tematický projektový den ZŠ Ohrada, Vsetín	ZŠ Ohrada, Vsetín a LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Úterý 26. května	Naokolo Hostětína – komentovaná vycházka Hostětín	Centrum Veronica Hostětín www.hostetin.veronica.cz - hostetin@veronica.cz
Úterý 30.–31. června	Řemeslo má zlaté dno – akce pro školy Skanzen Rochus, Uherské Hradiště	Park Rochus, o.p.s. www.skanzenrochus.cz - 7info@parkrochus.cz - 7739 387 774
Sobota 1. června	Zahradní jarmark – benefice zahrada Charity Vsetín, Horní město, 10–17 hod	Charita Vsetín, ZUŠ Kostka Vsetín, LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Úterý 4., 11., 13. června	Zážitkové a badatelsky orientované vzdělávání na školní zahradě MŠ a ZŠ Zdechov	LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 6. června	Školní farmářský den, tematický projektový den ZŠ Rokytnice, Vsetín	ZŠ Rokytnice, Vsetín a LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Pondělí 10. června	Workshop „Učíme se v zahradě“ ZŠ Oznice	LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Sobota 15. června	Zahradní slavnost Hostětín	Centrum Veronica Hostětín www.hostetin.veronica.cz - hostetin@veronica.cz
Čtvrtek 20. června	Workshop „Učíme se venku a v zahradě“ Hájenka Semetín	LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Úterý 25. června	Školní farmářský den, tematický projektový den ZŠ S. května, Rožnov p. R.	ZŠ S. května, Rožnov p. R. a LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 27. června	Školní farmářský den, tematický projektový den ZŠ a MŠ Choryně	ZŠ a MŠ Choryně a LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
	1.–31. května 2019: Měsíc školních zahrad www.mesicskolnichzahrad.cz 20. května: Světový den včel 8.–9. června 2019: Víkend otevřených zahrad www.vikendotevrenychzahrad.cz 21. června: Den květů	
Více informací na www.liska-evvo.cz a na webech zapojených partnerů.		www.facebook.com/prirodnizahrada

ZAHRADNÍ JARMARK

1. června 2019 10:00 - 17:00

Dílničky pro děti

PIKNIK

PRODEJ HANDMADE VÝROBKŮ

BOHATÝ KULTURNÍ PROGRAM
ZUŠ KOSTKA

CHARITA VSETÍN - ZAHRADA

HORNÍ NÁMĚSTÍ 135

755 01 VSETÍN

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

Osvětové kampaně LÍSKY

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené, 8. ročník

Kampaň je inspirována Světovým dnem pro fair trade – svátek, který slaví druhou květnovou sobotu tisíce lidí na celém světě. Letos připadá na sobotu 11. května.

FÉROVÁ SNÍDANĚ
MYSLI NA SVÉHO PĚSTITELI!

sobota 11 / 5 / 2019 www.fairtrade-cesko.cz/ferova-snidane

Zlínský kraj
Bystřice pod Hostýnem, Holíčkov, Hostetín, Komáříč, Roznov pod Radhoštěm, Staré Město, Uherský Brod, Uherské Hradiště, Uherský Ostroh, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Valašská Polanka, Vířnov, Vsetín, Zásavá, Zlín

Přijďte si zaplnit podporu pěstitelů!
Férová snídaně je největší česká akce na podporu fair trade a odpovědné spotřeby. Dobrovolníci a dobrovolnice na desítkách míst České republiky pořádají piknikový happening, aby ukázali, že se zajímají o životy pěstitelů ve svém okolí i v dalekých zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky. Přidejte se a posilujte lokální a fairtradové dobroty. Váštní nádobí vítáno.

www.fairtrade-cesko.cz | www.liska-eyvo.cz | www.ddmskula.cz

FÉROVÁ SNÍDANĚ
MYSLI NA SVÉHO PĚSTITELI!

sobota 11 / 5 / 2019

Vsetín, náměstí Svobody, 10–12 hodin
V případě nepříznivého počasí před kinem Varta

Vezměte vlastní mouchník, pomažánku či pečivo z místních a fairtradových surovin, deku, rodinu a kamarády a přidejte se k největšímu celosvětovému pikniku. Společně dáme najevo, že se nás zajímají životy pěstitelů v našem okolí i v dalekých zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky. Fairtradové výrobky můžete na místě ochutnat i zakoupit. Váštní hrncečky a vratné kelímky vítány! V doprovodném programu aktivita pro děti, čtení a hry s knihovnou.

www.fairtrade-cesko.cz | www.liska-eyvo.cz | www.mestovsetin.cz

Férová snídaně 2019

Piknikujeme v sobotu 11. května 2019. Všechny podklady k organizaci najdete na <http://bit.ly/podklady-snidane>. Můžete se pustit do přípravy, koukněte do manuálu, zvěte kamarády, oslovte místní média.

Pár organizačních informací:

Mapu míst najdete na www.ferovasnidane.cz

Využijte facebook, vytvořte si sami událost – můžete lidi nejen pozvat, ale také spolu sdílet místa, kde se u vás dají sehnat farmářské sýry a vajíčka nebo fairtradové džusy a káva. Sdílet můžete také příspěvky na www.facebook.com/ferovasnidane.

Dostaňte informaci o akci do médií, pošlete pozvánku do přehledu kulturních akcí ve vašem městě, dejte ji na vlastní stránky, oslovte místní novináře.

Vytvořte si organizační tým. Nebuďte na organizaci pikniku sami.

Elektronické verze materiálů včetně plakátu, manuálu a vzorové tiskové zprávy najdete na <http://bit.ly/podklady-snidane>.

Novinky k akci na www.facebook.com/ferovasnidane.

Férová snídaně začínala v roce 2011 se 41 zapojenými místy, loni už snídalo díky 172 organizátorkám a organizátorům přes 8100 lidí. O akci jsme zaregistrovali přes 300 zmínek v médiích, včetně dvou reportáží České televize. Během tohoto piknikového happeningu na podporu pěstitelů snídají místní fanoušci fair trade a odpovědné spotřeby na veřejném místě. Účastníci si na snídání přinášejí vlastní dobroty, ať už fairtradové (káva, čaj, ovocné džusy) nebo lokální (mléko, vajíčka, med). Férové snídaně jsou nejen příjemnou komunitní akcí, ale také vedou k navyšování povědomí o fair trade a životních podmínkách pěstitelů! Ti totiž často žijí v chudobě mimo pozornost veřejnosti. Sledujte příběhy pěstitelů a dění okolo fair trade na www.fairtrade-cesko.cz a www.facebook.com/fairtradeCZSK.

Elektronické verze materiálů včetně plakátu, manuálu a vzorové tiskové zprávy najdete na <http://bit.ly/podklady-snidane>.

Novinky k akci na www.facebook.com/ferovasnidane.

9. ROČNÍK OSVĚTOVÉ KAMPANĚ
POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRAVEDLIVĚ ZAPLACENÉ

KVĚTEN 2019
VSETÍNSKÉ DNY PRO FAIR TRADE – kalendář akcí
Akce se koná pod záštitou pana Ing. Tomáše Pífy, místostarosty města Vsetín.

NÁZEV AKCE - MÍSTO KONÁNÍ	POŘADATEL - KONTAKT
30. dubna Klub ambasadorů fair trade pro žáky a studenty vsetínských škol Kancelář LÍSKY, Dolní nám. 429, Vsetín, 16–17 hodin	LÍSKA, z.s. www.liska-eyvo.cz
Měsíc žákovských projektů Příprava a prezentace žákovských prací ve výuce na II. stupni.	Fairtradová ZŠ Vsetín, Rokytnice 436 www.vsetin.zsrokytnice.cz
Dny pro fair trade Aktivity a prezentace v rámci pobytových programů, Hájenka Semetín.	ALCEDO – středisko volného času Vsetín www.alcedo.cz
Dny pro fair trade Informační kampaň na podporu fair trade v rámci výuky i mimoškolních aktivit.	ZŠ Vsetín, Travníky www.zs-travniky.cz
Dny pro fair trade Informační kampaň na podporu fair trade v rámci výuky i mimoškolních aktivit.	Fairtradová ZŠ Vsetín, Ohrada www.zsohrada.cz
Výstava tematických materiálů a publikací Masarykova veřejná knihovna Vsetín, K klub	Masarykova veřejná knihovna Vsetín www.zmzv.cz
8. května Knihy a káva, radost nám dává Zámek Vsetín	Fairtradová Střední škola KOSTKA Vsetín www.muzeumvalassko.cz
11. května FÉROVÁ SNÍDANĚ S LÍSKOU náměstí Svobody, 10:00–12:00 hodin. Piknik na podporu pěstitelů. Ochutnávka kávy a čaje, miničiárta, aktivity pro děti. Prezentace a aktivity vsetínských škol.	LÍSKA, z.s. www.liska-eyvo.cz www.ferovasnidane.cz www.mestovsetin.cz
11. května Adoptuj si svůj truhlík náměstí Svobody, 10:00–12:00 hodin.	Město Vsetín www.mestovsetin.cz
Farmářský trh Dolní náměstí, Vsetín	www.dkvsetin.cz/farmarske-trhy-vsetin/
13.–17. května Dny pro fair trade Informační kampaň na podporu fair trade v rámci výuky i mimoškolních aktivit.	Fairtradová Střední škola KOSTKA, Vsetín www.kostka-skola.cz
15. května Školní farmářský den ZŠ Ohrada Vsetín	Fairtradová ZŠ Vsetín, Ohrada www.liska-eyvo.cz - www.zsohrada.cz
20.–24. května Školní fairtradový týden Propagace a informační kampaň na podporu fair trade i místních výrobců a výrobků v rámci výuky i mimoškolních aktivit. Odpolední program žáků pro rodiče.	Fairtradová ZŠ Vsetín, Sychrov 97 www.zsvsetinsyehrov.cz
20.–24. května Sousedský týden „Pětáky pro ptáky“ Benefiční Férová káva na podporu Záchranné stanice pro volně žijící živočichy v Hošťálkově Dolní náměstí, 14:30–17 hodin	Klub ambasadorů fair trade - LÍSKA, z.s. Město Vsetín www.liska-eyvo.cz
28. května Férová káva v Klubu seniorů s besedou o fair trade se studenty Střední školy KOSTKA Vsetín Klub seniorů Vsetín	Klub seniorů Vsetín www.liska-eyvo.cz
29. května Fair Play – Fair Trade Jsi na tahu! Odpoledne her v knihovně, K klub, od 13:00 hodin	Masarykova veřejná knihovna Vsetín www.zmzv.cz

Více informací na www.liska-eyvo.cz a na webech zapojených partnerů. www.ferovasnidane.cz • www.sousedskytiden.cz

LÍSKA

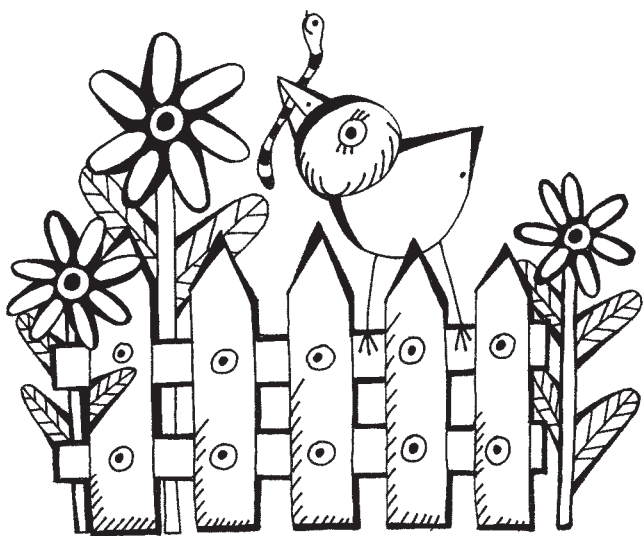
Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 9/2019

strana 5

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. **Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.**
- **Školní zahrada.** Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedník. Na webu najdete interaktivní mapu školních zahrad, kam můžete přidat i tu vaši.

- **Semínkovny ve Zlínském kraji**
Iniciativa na podporu semenářství a sdílení osiva ze zahrádek seminkovny.com
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín, e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín, www.hostetin.veronica.cz

Náměty, doporučení a inspirace

- **Zapojte se do Evropského týdne udržitelného rozvoje**
Cílem je dát najevo, že chceme a můžeme žít ve společnosti, která bere ohledy své okolí a na ty, kteří přijdou po nás. V týdnu od 31. května do 5. června, se budou konat přednášky, diskuse, exkurze, výstavy, či sousedská setkání atd. Pozvánky na akce najdete na www.tydenudrzitelnosti.cz Zde také můžete registrovat vlastní akci. Pro pedagogy a vychovatele je na webu připravena speciální sekce, kde jsou k dispozici nejrozličnější metodiky pro učitele z oblasti environmentální výchovy.
- **Pomozte nám zachránit farmáře**
Proč a jak učit o farmaření – inspirace a nabídka programů na webových stránkách projektu Pomozte nám zachránit farmáře, jeho příběh minulý i budoucí. <https://www.pomoztenamzachranitfarmare.cz/>
Programy pokračují na území Zlínského kraje i v roce 2019. Informace na infoevvo@seznam.cz
- **Zapojte se a sledujte iniciativu Ministerstva životního prostředí #dostbyloplastu** www.mzp.cz/ či www.nepetuj.cz
- **Ochrana přírody, nejčastější dotazy:** www.ochranc.cz/inpage/nejcastejsi-dotazy/
- **STOP palmovému oleji,** www.stoppalmovemuoleji.cz/

Zdroje (nejen) pro EVVO

POZOR: přinášíme novinky k programu **Active citizens fund**, který bude letos vyhlášen v rámci EHP a Norských fondů **na podzim 2019** (oproti očekávanému jaru/létu). Předpokládaný začátek projektů by měl být v prvním čtvrtletí 2020, nejzazší ukončení v dubnu 2024. Jako první budou na podzim vyhlášeny systémové a základní granty, později dojde i na akční a matchingové granty a granty na bilaterální spolupráci. Novinkou je, že granty budou poskytovány **v eurech.** <https://osf.cz/cs/co-delame/active-citizens-fund/>

Výzvy Erasmus plus
www.ef-czech.cz/erasmus/

Výzva Nadace VIA „Živá komunita“ – program podporující aktivní lidi, kteří chtějí zlepšit život ve své sousedské komunitě. www.nadacevia.cz/ziva-komunita

NROS ve spolupráci se společností ŠKODA AUTO vyhláší výzvu k podávání žádostí o nadační příspěvky v grantovém programu ŠKODA Stromky.

Finanční podpora je určena na nekomerční výsadbu stromů se zaměřením na: zelené pásy mezi komunikacemi a obcemi, rekultivace území, revitalizace po kalamitě atd., zvyšování biodiverzity lesních porostů. Celkem bude v roce 2019 rozděleno 3 000 000 Kč. Výzva trvá do 30. 6. 2019.

Více na www.nros.cz/.../firem.../grantovy-program-skoda-stromky/

Učíme se venku

Otevřený společný projekt a kampaň více organizací. LÍSKA je jednou z nich. Projekt spojuje učitele, rodiče i odborníky. Podporuje hru a učení venku jako předpoklad zdravého rozvoje dětí. Chceme, aby se učení venku stalo běžnou součástí výuky v našich školách a zažívalo ho každé dítě.

www.ucimesevenku.cz

■ **Učíme se VENKU.** Stahujte inspiraci zdarma:

<http://ucimesevenku.cz/stahuji/>

Baví učitele učit venku? Mrkněte na video.

<https://www.facebook.com/ucimesevenku.cz/videos/288881058457555/>

Inspirativní příklady Učíme se venku

Jak se ZŠ Kunratice učí venku – článek a video a spojení s <https://ucimesevenku.cz/>

www.idnes.cz/zpravy/domaci/uceni-venku-skoly-skolky-prirodopis-skoro-vsechno.A190312_120706_domaci_brzy

■ **Družiny venku**

Chcete být s vaší družinou venku během celého roku, ale nenapadají vás pořád nové a nové nápady, jak si tam mohou děti hrát?

STÁHNĚTE SI ZDARMA NÁPADY PRO DRUŽINY:

– celá publikace ke stažení zde:

<https://bit.ly/2FJ1JWE>

– podívejte se a sdílejte video k Družinám, ať obletí všechny družinářky a družináře, video k vidění na stránkách

<https://lesveskole.cz/cz> nebo na YouTube

<https://bit.ly/2HZZLTo>

„Sluší se, abychom se učili pokud možno nikoli z knih, nýbrž z velké knihy přírody, od nebes i země, do dubů a buků.“

Jan Amos Komenský, Velká didaktika

„Důsledkem dosavadního přístupu k přírodě je obecně přijímaná povědomí o podružné úloze přírody v našem životě, duše očištěná a estetická vjem a popletená hodnotová orientace...obdivujeme zpěv ptáka v klínce v míhavé předstávě, že to je láska k přírodě. A domníváme se, že krabice s mořským pískem by měla dítěti nahradit přírodu. Žijeme uvězněni ve složitém světě a není divu, že některé naše názory jsou zcela absurdní. Příroda většinu lidí děsí. Obávají se čerstvého vzduchu a přímého slunce, jako by to byli smrtelní nepřítelé...Civilizovaný člověk je jakýmsi spokojeným vězněm...“

- Maria Montessori -

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

Čtvrtou Fairtradovou školou ve Vsetíně je Střední škola Kostka

Pokud jde o zapojení škol do kampaně Fairtradové školy, je Vsetín jednoznačně nejúspěšnějším městem v ČR. Dnes získala titul Fairtradová škola již čtvrtá zdejší vzdělávací instituce – Střední škola Kostka. Celkový počet Fairtradových škol v ČR tak stoupl na dvacet osm.

Školy zapojené do této kampaně poskytují ve výuce i mimo ni poskytují prostor pro informace o principech fair trade, tedy spravedlivého obchodu, a koncept fair trade podporují i dalšími svými aktivitami. Titul Fairtradová škola předali řediteli SŠ, PaedDr. Karlu Kostkovi, MBA, Ph. D., zástupci organizace Fairtrade Česko a Slovensko, která kampaň Fairtradových škol v ČR koordinuje. Předání proběhlo 17. 4. v 11:30 v aule školy. Žáci při této příležitosti mimo jiné vysvětlili, proč se pro zapojení mezi Fairtradové školy rozhodli, a představili slogany, které vymysleli. Po celou dobu konání akce občerstvení zajišťovala Férová kavárna neziskové organizace LÍSKA, která má hlavní zásluhu na rostoucí podpoře Fairtrade na Vsetínsku.

„Chci Vsetínu poblahopřát k tomu, že mezi zdejšími učiteli, žáky a studenty je tolik aktivních lidí a město tak může být považováno za 'nejfairtradovější' v ČR. Do velké míry je to zásluha i zdejší neziskové organizace LÍSKA, která se usilovně věnuje nejen šíření podpory konceptu fair trade, ale také obecně výchově k udržitelnosti,“ říká koordinátorka kampaně Lenka Dvořáková z Fairtrade Česko a Slovensko.

Do získání titulu Fairtradová škola se v rámci tzv. řídicí skupiny pro fair trade zapojili i sami žáci. „Chceme dopřát dětem všude na světě školu,“ vysvětluje jejich motivaci např. Kristina Koutná z třídy G1.A a její spolužačka Tereza Ježková ji doplňuje: „Chceme podpořit lidi, kteří nemají možnost pomoci si sami, a taky si myslíme, že dětství je nejdůležitější část života, nechceme, aby ho někde děti protrpěly, a jdeme do toho taky proto, aby lidi dostávali za práci tolik, kolik si zaslouží.“

SŠ Kostka je soukromá střední škola, která funguje od r. 1991. Součástí výuky všech oborů jsou témata rovných příležitostí, odpovědného obchodního partnerství, šetrného přístupu k lidem a přírodě, podpory celosvětovému hnutí za spravedlivější ekonomické vztahy mezi zeměmi globálního Jihu a Severu. Studenti se aktivně účastní mnoha akcí, popř. sami iniciují aktivity seznamující veřejnost s těmito tématy, sami o nich diskutují. Na škole i během akcí pro veřejnost se podporuje i prodej fairtradových produktů, ve školní sborovně a některých kabinetech se pije fairtradová káva.

Škola se aktivně zapojuje do činnosti Fairtradového města Vsetín. Spolupracuje také s LÍSKOU, z. s. a dalšími Fairtradovými školami na území města. Mezi hlavní podpořené akce na podporu fair trade patří Vsetínský týden pro fair trade (ve spolupráci s Lískou), Férová snídaně (ve spolupráci s Lískou), organizace předvánoční kampaně za férovou čokoládu a kakao (s oslovením rodičů a seznámením celé školy s tématem fair trade), happening banánovník k pracovním podmínkám na plantážích nebo kampaň Stop palmovému oleji včetně práce s aplikací k rozpoznávání jeho přítomnosti v potravinách. Každý rok se také škola přidává do organizace Výstavy na stromech k pracovním podmínkám, v roce 2017 ji pořádala na náměstí a v zámeckém parku, výstavou prošlo přes 500 účastníků a zájemců, se kterými žáci diskutovali. Škola výstavu pořádala ve spolupráci s Lískou i v roce 2018.

www.fairtrade-cesko.cz/news/ctvrtou-fairtradovou-skolou-ve-vsetine-je-ss-kostka/

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 9/2019

strana 7

Inspirace

Projekt Kbelík VODY

Člověk nemusí být zrovna ekologický aktivista, aby si všiml, že nám poslední roky příroda chřadne před očima. Vláhý a deště ubývá, příroda a vodní zdroje vysychají. Projděte se kolem svého domu a důkladně pozorujte... rostliny rostou i kvetou, ale z posledních sil. A co bude dál?

Jak se vám líbí představa, že nebude žádný stín stromů, protože uschnou? Že si naše děti budou hrát v prachu a špíně, protože vyschla tráva. Že nebude med, protože ve vyschlé přírodě včely a další hmyz nenajde potravu. Budou mizet ptáci, protože nebudou mít potravu... Už vám dochází, že my tzv. na vrcholu řetězce to slízneme taky a bude nám bez přírody opravdu zle? Zkuste žít v poušti a v horkém betonové džungli města... Žádná sranda to opravdu není.

Co se to s námi stalo, že jsme si začali myslet, že voda je to jen pro nás, sobecky ji stáhli do potrubí a našich domácností a často úplně zbytečně ji vypouštěli bez užítku do kanálu?!

Ano, když máme žízeň, jdeme si napustit vodu z kohoutku nebo si ji koupíme v lahvi. A co má udělat strom... keř... tráva... hmyz... pták...? Asi těžko nám zatukají na dveře "hele, fakt už mám šílenou žízeň, tak se jdu k vám napít"...

Ale většina z nás si říká, že s tím nic nenadělá. To musí někdo jiný... to ti ostatní to kazí. Omyl – my všichni jsme ti ostatní. My sami a každý z nás dokážeme velkou věc. Jen jsme dlouho nevěděli jak na to... A teď už víme!

CO JE POTŘEBA UDĚLAT?

Nenechávat odtéct všechnu vodu do kanalizace. Sbírat kapku ke kapce do kbelíku a ten pak vylít před domem pod keř, stromy, na trávu... A pro zábavu se u toho vyfotíte, natočíte video a sdílejte na sociálních sítích s hashtagem #KBELIKVODY

Jakou vodu? Použitou, ale bez chemikálií. Stačí dát do umyvadla nebo dřezu misku a odlévat do kbelíku (po moravsku do kýbla... vědra... jak je líbo).

- když si chcete opláchnout ruce (bez mýdla)
- když omýváte ovoce či zeleninu
- když máte zbytky nedopité vody nebo čaje z pohárků
- když měníte vodu kytkám ve váze
- ... a co teprve to množství vody po koupání (není nutné vždy používat koupelové pěny a jiné přípravky)

Jistě sami najdete mnoho dalších možností a budete velmi překvapeni, kolik vody takto rodina za den nasbírá. A místo aby tato v podstatě "čistá" voda mizela do kanálu. Rostliny, kterým ji věnujete budou šťastné a zachráníme tím přírodu aspoň ve svém nejbližším okolí.

A hlavně – ten efekt je okamžitý!

Tak pojďte do toho s námi a nezapomeňte sdílet a přidat #KBELIKVODY.

<https://kbelik-vody0.webnode.cz/kbelik-vody-do-prirody/>

Nabídněte zvířatům ve městě misku vody

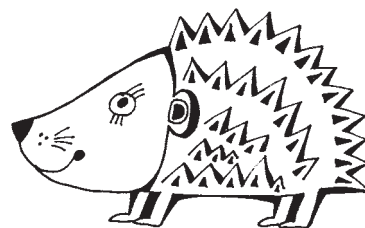
Sucho na mnoha místech ohrožuje divoká zvířata. Zejména ve městech mnoho zvířecích druhů trpí nedostatkem vody. Dopad sucha je o to závažnější, že mnoho zvířat v této době pečuje o mláďata. Pomoci přitom může každý. Stačí na vhodné místo položit obyčejnou misku s vodou.

Miska s pravidelně obměňovanou vodou na zastíněném trávníku uprostřed zástavby všude tam, kde je přirozený zdroj vody jinak nedostupný, pomůže udržet divoká zvířata při životě. Na zemi jí využijí kromě ptáků také třeba ježci, veverky či někteří brouci.

Důležité je vodu pravidelně obměňovat a misku alespoň jednou za týden pořádně umýt. Umístěna by měla být tak, aby v okolí 4–5 metrů nebyl žádný úkryt pro číhající kočku, měla by být ve stínu a úplně nejlépe pod převislými větvemi stromu.

Takový jednoduchý zdroj vody je vhodný i na zahrady.

<https://ekolist.cz/cz/zelena-domacnost/rady-a-navody/nabidnete-zviratum-ve-meste-misku-vody>

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

Většina starých civilizací vyschla, varuje biolog Pokorný. Měli bychom se podívat na důvody

Už před dvaceti lety bylo zřejmé, že způsob hospodaření, jaký se v Česku provozuje, vede k postupnému odvodnění krajiny, říká v rozhovoru pro LN Jan Pokorný, ředitel obecně prospěšné společnosti Enki, která se zabývá výzkumem v oblasti solární a krajinné energetiky, rybníčního hospodaření a hospodaření s vodou v krajině.

Pokorný dlouhodobě upozorňuje na to, jak důležité je vracet vodu do přírody. I proto od roku 1997 ve spolupráci s profesorem Wilhemem Riplem z Technické univerzity v Berlíně a kolegy ze Švédska začal pod patronací UNESCO pořádat kurzy pro rozvojové země.

Zdroj: www.lidovky.cz/domov/biolog-pokorny-vetsina-starých-civilizací-vyschla-meli-bychom-se-podívat-na-to-proc.A190426_220457_In_domov_vag?

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Nový kurz akreditovaného specializačního studia pro školní koordinátory EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ i SVČ.

Zajímavý, inspirativní a praktický kurz se zkušenými lektory ve skupině stejně zaměřených učitelů.

Splňuje požadovanou akreditaci a je možné jej hradit také z tzv. „šablon“. Jedná se o studium k výkonu specializovaných činností dle § 9 písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Rozsah 250 vyučovacích hodin přímé výuky.

Účastníci získají: osvědčení, sadu materiálů do výuky.

Informace a přihlášky: infoevvo@seznam.cz

<http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-koordinator-evvo-kurz-iii>

POZOR
změna termínu:
**začínáme
v září 2019**

Hájenka Semetín,
Vsetín s výjezdy
na organizace
ve Zlínském
a Jihomoravském
kraji

Rozšiřující studium pro koordinátory EVVO

LÍSKA nabízí NOVĚ rozšiřující akreditované studium pro koordinátory EVVO, 3 moduly v rozsahu 40 hodin.

kurz I – pro absolventy studia 2017–2018 (obsazeno)

kurz II – pro absolventy studií 2010–2012, 2016–2017

Úhradu nákladů na tyto kurzy lze čerpat z tzv. „šablon“.

Garant kurzů: Mgr. Iva Koutná, koutna.iva@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků, úprava, didaktické využití pro rozmanité aktivity, vč. architektonických návrhů architektů,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840

infoevvo@seznam.cz

Publikace, časopisy, videa, učební pomůcky a další pomocníci

Praktický rádce Evropana – Jak chránit planetu

www.veronica.cz/publikace-ke-stazeni?i=7

Globální rozvojové vzdělávání

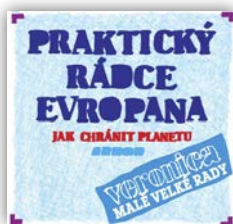
Globální vzdělávání vede k porozumění našim vztahům s ostatními lidmi a místy ve světě. Přispívá tak k tomu, abychom dokázali nacházet způsoby jak spolu žít s ohledem na potřeby všech a při zachování limitů planety.

Kromě obsahu a témat jsou důležité také pedagogické principy, formy a metody.

www.nazemi.cz/cs/vzdelavani

Pomůcky pro polytechnické vzdělávání Učíme se s POLY

LÍSKA vytvořila výukové sady pomůcek pro polytechnické vzdělávání v MŠ na téma VZDUCH, SLUNCE, VODA, ZEMĚ, MATERIÁLY, ŘEMESLA a ZAHRADE. V případě zájmu o pomůcky pro polytechnické vzdělávání ve vaší MŠ nás neváhejte kontaktovat na infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí.
Výpůjční doba v otevíracích hodinách kanceláře LÍSKY, <http://www.liska-evvo.cz/doc/knihovna>

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MR-KEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.
Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

Výukové programy pro MŠ i ZŠ nabízí:

■ LÍSKA, z.s,

<http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>
Exkurze na farmy, besedy, výukové programy, školní farmářské dny, <http://www.liska-evvo.cz/doc/exkurze-na-farmy>

Výukový program Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě o původu a zpracování potravin,

www.liska-evvo.cz/doc/zdrave-hrave

Video jak náš program probíhá najdete zde: https://www.youtube.com/watch?v=6gRAleo_tTQ&fbclid=IwAR0FZSWk_WBm8cl_e3DkEbVJsEO3JYYSv5uVmLGGA4p-BoIWEsPCDbs5FDsl

Program je financován z prostředků Ministerstva zemědělství.

■ Výukový program VODA – život v každé kapce

Určeno pro žáky 6. ročníku základních škol. V období září – listopad absolvuje program ve třídě a následnou exkurzi do vodohospodářského podniku 32 tříd.

Projekt iniciovalo Povodí Moravy, Zlínský kraj a je financován z prostředků Ministerstva zemědělství.

■ Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,

www.cevzabka.xf.cz/vp.html

■ Centrum Veronica Hostětín,

www.hostetin.veronica.cz/skoly

■ Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín

www.ddmastra.cz/vyukove-programy

■ Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole

www.prokrajinu.eu

■ Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín

www.muzeumvalasko.cz

Zámek Lešná u Valašského Meziříčí,

<http://www.muzeumvalassko.cz/objekty/zamek-lesna/programy-pro-skoly/>

Hvězdárna Vsetín

www.hvezdarna-vsetin.cz

■ Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,

www.parkrochus.cz

■ Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šíkula Uherské Hradiště,

www.ddmsikula.cz

■ Středisko volného času Rožnov pod Radhoštěm

www.svcroznov.cz

■ Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,

www.bilekarpaty.cz/vis

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na

<http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

■ Envicentrum Vysoké Pole připravuje soutěž **Voda v krajině** pro 7. ročníky základních škol. Více na www.prokrajinu.eu

■ **ŽA-BA-KO 2019, 29. května, Vsetín**

kontakt: JaroslavaSevcikova@seznam.cz

Projekty a kampaně (nejen) pro školy a skupiny dětí

■ Fairtradové školy

www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

■ Světová škola

www.svetovaskola.cz

■ Globální rozvojové vzdělávání

www.globalnirozvojovetzdelavani.cz

■ Odpovědná škola

www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola

■ Skutečně zdravá škola

www.skutecnezdravaskola.cz

■ Mezinárodní program Ekoškola

<https://ekoskola.cz/cz>

■ Badatelsky orientované vyučování

<http://badatele.cz/cz>

■ GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,

<https://globe-czech.cz/cz>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

■ Muzeum v přírodě Rochus

<http://www.parkrochus.cz/doc/12/>
výukové programy a exkurze na <http://www.parkrochus.cz/doc/294/>

■ Muzeum regionu Valašsko,

www.muzeumvalasko.cz

■ 1415 Baťův institut Zlín,

www.14-15.cz

■ Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně,

www.muzeum-zlin.cz

■ Valašsko muzeum Rožnov p. R., Valašský rok,

www.vmp.cz

■ Informační centrum Velké Karlovice,

<http://www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum>

■ Zvonice Soláň,

<https://www.zvonice.eu/>

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí.

Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

LÍSKA je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

LÍSKA je místním podporovatelem **fair trade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

LÍSKA má **Status pozorovatele Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchodem kolem prodejny kol, do dvora, vstup je ze zadní části budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ).

OTEVŘENO: pondělí – čtvrtek, 8.30–16.00 hodin.

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaje, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., sirupy z Hostětína, ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky, bezobalu

■ Lískový web
www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky
www.regionalni-znacky.cz

■ **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobyzkraje.cz

■ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
www.iskopanice.cz

■ BEZOBALOVÉ OBCHODY ve Zlínském kraji:

Bezobaláč Zlín,

Náměstí T.G. Masaryka 2433, Zlín,
tel.: 608 180 874,
prodejna@bezobaluzlin.cz,
www.bezobaluzlin.cz

Vědomí, bezobalový obchůdek,

Dlouhá 211, Uherské Hradiště,
tel.: 777 956 032,
www.facebook.com/Vedomi-bezobalovy-obchudek

Bezobalov,

Zelené náměstí 1290, Uherské Hradiště,
tel.: 774 874 734,
www.facebook.com/Bezobalov-Uherske-Hradieste

Bez Uherský Brod,

Moravská 82, Uherský Brod,
www.facebook.com/BezUherskyBrod

Českův mlýn,

Jarcová 160, Bystřička,
tel.: 733 539 250,
ceskumlyn@probio.cz,
www.probio.cz

Zdravé já – výrobky s příběhem,

Palackého 457, Rožnov p. R.,
tel.: 730 100 240,
hanka@vyrobkyspribehem.cz,
www.vyrobkyspribehem.cz

Delizia – rozlévaná EKO drogerie,

nově na ulici Mostecká, Vsetín
www.facebook.com/Delizia-Rozlevana-EKO-drogerie

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDEĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětově nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlášených grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcky k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

- **Říkáanky Skřítci a skřítušky z ovocného sadu**, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- **Říkáanky Skřítci a skřítušky z lískového lesa**, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- **Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem**, Lenka Pavelčíková, cena 190 Kč.
- **Metodické listy Jak učit POLY, 4 ML Život v půdě**, cena 40 Kč, <http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Objednávky na infoevvo@seznam.cz. Účtujeme poštovné.

- **Lískové osvětové kampaně** <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>
- **Přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete v Kalendáři akcí na webu Lísky <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky najdete na** <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Pomozte nám zachránit farmáře
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji
Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

